

**Міністерство освіти і науки України
Університет митної справи та фінансів
Рада молодих вчених
Університету митної справи та фінансів**

**«ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ
ТА УПРАВЛІНСЬКО-ТЕХНОЛОГІЧНІ
ВИМІРИ СЬОГОДЕННЯ:
МОЛОДІЖНИЙ ПОГЛЯД»**

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

Том 1

05 листопада 2021 р.

Дніпро

Економіко-правові та управлінсько-технологічні виміри сьогодення: молодіжний погляд : матеріали міжнародної науково-практичної конференції : у 2 т. – Т. 1. – Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2021. – 432 с.

Матеріали науково-практичної конференції, які включені до збірника, присвячені фінансовим аспектам в умовах ринкового середовища; економіко-управлінським і комунікативним процесам у цифровому суспільстві; проблемам соціально-економічного розвитку; питанням розвитку туризму та готельно-ресторанної справи; сучасним тенденціям розвитку міжнародних відносин і регіональних студій; історико-правовим та філософським аспектам трансформації вітчизняної правової системи; а також розвитку інформаційних і транспортних технологій, міжнародної логістики.

Збірник матеріалів може зацікавити науковців, викладачів, аспірантів, студентів, а також фахівців у галузі економіки, права, управління та фінансів.

Організатори конференції: Міністерство освіти і науки України,
Університет митної справи та фінансів,
Рада молодих вчених Університету
митної справи та фінансів

Склад редакційної групи: Бочаров Д. О., Ченцов В. В., Приймаченко Д. В.,
Архірейська Н. В., Губа О. І., Даценко В. В.,
Корнєєв М. В., Ліпинський В. В.,
Дерев'янку Т. П., Легеза Є. В.,
Марценюк О. О., Разживін В. М.

ЗМІСТ

Секція 1. Фінансові аспекти в умовах змін ринкового середовища

Логачова К. О. Проблеми управління кредитним портфелем банку та шляхи їх розв'язання	15
Волкова А. Р. Маркетингова діагностика конкурентоспроможності рітейл-банку	17
Kryvanych Y. S. Functions of money, their role in management. Banking systems in times of crisis	19
Моголівець А. А., Локтіонова Я. Ф. Система індикаторів фінансової стійкості будівельного сектора	21
Коробська А. В. Міжнародний поділ праці як характерна ознака міжнародних економічних відносин	23
Шевченко Ю. О. Оптимізація структури джерел формування оборотного капіталу ПАТ «Миколаївська аграрна компанія»	25
Бойко О. І. Оптимізація структури капіталу підприємства	28
Сисоєнко І. А., Гарбар М. Ф. Динаміка платіжного балансу України	30
Божко С. С. Оподаткування спадщини: національний та міжнародний досвід	32
Матвійчук Н. М., Демчук І. В., Корнієнко В. О. Рахунки ескроу як інноваційний фінансовий інструмент в банках України	34
Матвійчук Н. М., Купіч Б. В. Кредитний ризик комерційних банків в Україні	36
Тутов І. Г. Види ринків цінних паперів	38
Гуменюк О. Ю. Сучасні тенденції глобалізації фінансових ринків	40
Григоренко Т. О. Зміна фінансового стану підприємств з упровадженням інновацій	42
Коваленко С. С. Перспективи розвитку страхового ринку України	43
Роменська К. М. Управління бюджетними потоками в Україні в умовах кризи COVID-19	45

Романенко Д. О. Вплив змін ринкового середовища на підприємство.....	45
Здорик А. В. Вплив методів визначення виробничої собівартості на ефективність виробництва у сільському господарстві	49
Пономарьова І. С. Оцінка інвестиційної прибутливості України	51
Каспшишак А. В. Економічна сутність та особливості заощаджень домогосподарств	53
Линь В. О. Криптовалюти як фінансовий інструмент	56
Марчук М. С. Вплив податкового навантаження на інвестиційний клімат в країні	59
Корх Н. С. Фінансова децентралізація як умова забезпечення стабільного розвитку держави	61
Шишкова Д. С. Напрями активізації інвестиційної діяльності некваліфікованих інвесторів в Україні.....	63
Деркач О. О. Формування доходів місцевих бюджетів в умовах децентралізації	65
Бенедесюк С. О. Формування фінансового потенціалу ОТГ	68
Асланова К. Р. Управління відсотковою політикою банківської установи	70
Товпига Є. О. Трампономіка і процеси економічної дезінтеграції в сучасному світовому господарстві	72
Щегельська А. О., Фоменко В. К. Сучасні підходи до ризик-менеджменту банку.....	73
Круглякова В. В., Стахів С. Ф. Непрямі податки у дохідній частині бюджету та їх вплив на суспільний добробут	75
Лукашук М. В. Сучасний стан банківського кредитування інновацій	78
Баранець В. І., Покрищенко А. В. Плани банків щодо випуску та придбання цінних паперів	80
Дудчик О. Ю., Баштовенко З. Д. Вплив зовнішніх чинників на фінансові результати діяльності підприємств України	82

Гусєва В. О. Тіньова економіка як чинник спотворення основ збалансованої економічної системи країни	84
Коваленко П. К., Петрусенко К. В. Аналіз страхового ринку України в умовах змінного зовнішнього середовища.....	86
Моршна Л. О., Іванова Є. К. Важливість прибутку для успішної стратегії підприємства	88
Асмолков С. О. Особливості стратегічного управління в сучасних умовах	90
Коваленко С. С. Медичне страхування в Україні в умовах пандемії	92
Курінна В. В. Кредитні ризики банківської системи України	94
Курінна Д. В. Розвиток операцій роздрібного кредитування фізичних осіб: сучасна проблематика та перспективи.....	96
<i>Секція 2. Економіко-управлінські та комунікативні процеси в цифровому суспільстві</i>	
Chyzykova I. V., Tokarieva A. V., Holiak V. I. Change of educational paradigm in the context of digital society	99
Безбородько Ю. О. Алгоритми глобальної комунікації у трендових соціальних мережах як парадокс людської взаємодії	101
Хілько А. С. Особливості сприйняття інформації у сучасному світі	103
Шостак А. В. Основні принципи інформаційної політики органу місцевого самоврядування	105
Масан В. В. Інформаційні технології підтримки прийняття рішень для забезпечення конкурентоспроможності підприємств залізничного транспорту.....	107
Maksymenko O. O. Analysis of the process of human socialization in the organization	110
Марчук В. В. Інтернет-маркетинг як сучасний інструмент комунікації в умовах цифровізації	112

Думчиков О. В. Нові комунікаційні виклики в цифровому суспільстві	114
Сенкевич Г. А. Особливості впливу ЗМК на громадську свідомість на сучасному медіапросторі України	116
Шинова В. А. Особливості українського медіапростору	119
Руденко Ю. С. Технології просування локальних брендів в Інтернеті.....	121
Шумак Л. В. Економіко-управлінські та комунікативні процеси в цифровому суспільстві проектних підприємств у будівництві	124
Фандій А. А. Економіко-управлінські аспекти цифровізації сфери публічного управління	126
Мурзіна Р. І. Семіотична складова візуальних комунікацій	128
Маленок А. С. Експериментальний аналіз комунікативних компетенцій практичного психолога	131
Skorupych A. O. The influence of digital technologies on the management of modern organizations	132
Чупілко О. Г., Дронова Т. С. Маркетингові комунікації на сучасному ринку: переваги та недоліки	134
Володіна Д. С., Смісова В. Л. Цифровізація державного управління як основа для економічного розвитку та подолання інституційних бар'єрів	136
Мамчур Д. І. Управління маркетинговими комунікаціями на основі алгоритмів	139
Куц В. А., Бендюг Є. С. Значення та роль інновацій у розвитку підприємства	141
Виноградова В. Ю. Організація комунікативного процесу за дистанційних умов праці	143
Дудар О. Г. Технології просування книжкових видань у соціальних мережах	145
Павленко Є. М. Механізми реалізації сучасної моделі комунікативної політики органів публічної влади України	147

Онищенко В. В. Державні органи, що беруть участь у боротьбі з контрабандою	149
Кляцький Д. Ю. Особливості адміністративної відповідальності за порушення митних правил	152
Кучеренко К. І. Цифровізація економіки на сучасному етапі	154
Векленко А. І. Прийняття управлінських рішень у сучасних умовах: критерії, методи, вимоги	156
Пікалова В. В. Нові можливості управління персоналом в умовах цифровізації	158
Зарувінська А. А. Економіко-управлінські аспекти діяльності іноземних компаній в Україні (на прикладі ІКЕА)	160
Башинський М. Б. Сучасні аспекти використання інформаційних систем і технологій в управлінні	162
Стогов І. О. Періодичні видання Полтави та Полтавської губернії (1838–1917 рр.)	165
Vlaschenko V. Ye. Online education – pandemic constraints or new stage in development of the digital society?	167
Логвінова В. С., Пасічник Т. О. Тенденції розвитку ринку праці в умовах пандемії	170
Будзь А. В. Діджиталізація HR-процесів у сучасних реаліях цифрового суспільства	172
Заболоцька Є. С. Communicative processes in digital society: the importance of technology nowadays.....	174
Устян Б. М. Етично-правові норми та стандарти комунікативних процесів в епоху цифровізації.....	176
Маслова Я. Р. Цифровізація як елемент розвитку нової моделі управління	178
Маляр Д. В., Бондар К. А. Сучасні цифрові засоби виробництва	180
Брайко В. С. Формування програми аудиту розподілу прибутку	183
Моторна К. Д. Ретро-тематика в онлайн-медіа.....	185

Сидоренко В. С. Основна сутність упровадження електронних послуг органів місцевого самоврядування	187
Сидоренко В. С. Законодавчі аспекти системи електронних послуг	189
Олексієнко Р. Ю., Пікалова В. В. Вплив цифровізації на прийняття управлінських рішень в організації	191
Артюмова С. О. English is the language of international communication	193
Артюмова Я. О. Machine translation of text from English: advantages and disadvantages	194
Величко В. А. Використання скорочень у цифровому суспільстві	196
Волкова А. Р. Роль і значення маркетингових комунікацій підприємств	198
Чехлатий К. О. Економіко-управлінські та комунікативні процеси в цифровому суспільстві	200
Павлішина Н. М. Електронні комунікації у цифровому просторі	201
Багро К. В. Проблематика управління процесами та комунікації в цифровому суспільстві	204
Лугова Є. І. Управління розвитком туристичних послуг в Україні в умовах цифровізації	205
Лаптева В. Д. Цифрові комунікації між суб'єктами господарювання під час пандемії	208
Chumak Ya. S. Women's leadership in business	210
Старина М. В. Дайджести у контексті сприйняття друкованої та цифрової інформації аудиторією сучасних медіа	212
Ковальчук М. Ю., Вишневецька Е. І. Вплив та наслідки пандемічних обмежень у діяльності українських ЗМІ	214
Мельніченко І. С. Застосування аналітичних процедур в аудиті фінансової звітності	216
Філінковська А. В. Вплив пандемії COVID-19 на поведінку споживачів	218

Кресан К. Д. Система адміністративних стягнень, що застосовуються за порушення митних правил	220
Панова Я. Г. Цифровізація як чинник розвитку персоналу підприємства	222
Бутенко В. М. Mind map як додатковий засіб засвоєння літературознавчих тем	224
Ковальчук М. О. Роль комунікаційної складової у державній політиці органів місцевого самоврядування	226
Колєнчак С. К. Види порушень митних правил	228
Сопін Є. О. Основні напрями розвитку FinTech у сучасній цифровій економіці	230
Волошина А. О. Роль економічних знань у професії маркетолога	233
Вакерина К. С., Кийда Л. І. Актуальні проблеми впровадження європейської моделі митниці на території сучасної України	235
Глуханюк Т. В. Управління людськими ресурсами в цифровому суспільстві	238
Іценко Т. Є., Дронова Т. С. Маркетингові інновації в інтернет-рітейлі	240
Івашина А. В., Озерян К. С. Соціальне підприємництво як інструмент розв'язання проблем суспільства	242
Лисенко В. М. Сутність бізнес-планування та призначення бізнес-плану	244
Ісаханян С. Р. Kahoot and Memrise as elements of a flipped classroom	247
Животова А. О., Масленникова А. А. Вплив COVID-19 на Digital-маркетинг	251
Шамрай К. О. PR-технології у співпраці зі ЗМІ у формуванні іміджу організації	254
Козлова І. А. Проектний підхід у реалізації екологічної політики органами місцевого самоврядування у сфері поводження з відходами	255

**Секція 3. Соціально-економічний розвиток:
стратегічні та інноваційні рішення**

Клименко К. В., Савостьяненко М. В. Стратегічні орієнтири посилення захисту критичної інфраструктури в контексті забезпечення національної безпеки	259
Горніч А. А. Соціально-економічний розвиток: інноваційні рішення	261
Шаранов Р. С. Вплив пандемії COVID-19 на розвиток підприємництва в Україні	263
Бондаревська К. В., Метлицька В. О. Проблема молодіжної міграції та її вплив на соціально-економічний розвиток України	265
Коробська А. В. Європейська соціальна модель як пріоритетний напрям розвитку цивілізованого суспільства	267
Разумова Г. В., Варбанський О. В. Формування ресурсів територіальних громад	269
Деркач О. О. Пенсійне страхування в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку	271
Пилипенко В. М. SWOT-аналіз як основа стратегічного планування у підприємстві	274
Демчук І. В., Теслюк С. А. Проблеми соціально відповідального ведення бізнесу в Україні та шляхи їх розв'язання	276
Кузьменко Ю. А. Бухгалтерський облік в управлінні господарською діяльністю підприємств державного сектора економіки України	278
Чайка Ю. О. Порівняльна характеристика організації оплати праці працівників державного сектора економіки	280
Розумейко А. А. Інвестиційне забезпечення створення HR-бренда роботодавця	282
Литвинов Р. А. Місце соціальних інвестицій у формуванні соціальної відповідальності підприємств	284
Клушевський С. С. Стан і тенденції розвитку інвестиційної діяльності вітчизняних підприємств	286

Довгаль В. О. Механізм активізації інвестиційної діяльності в аграрному підприємстві	288
Грицаєнко М. І. Інтегральний індикатор соціальної відповідальності бізнесу	290
Гриняк Д. Г. Досвід вітчизняних агрохолдингів у впровадженні засад соціальної відповідальності бізнесу	292
Гасан В. Д. Сталий розвиток вітчизняних підприємств у нефінансових звітах.....	295
Гайдукова Н. В. Механізм активізації інвестування технічного озброєння аграрної сфери економіки	297
Андріяшин В. С. Роль соціального капіталу в розвитку системи національної економіки	300
Бромирський Б. О. Світовий досвід упровадження засад соціальної відповідальності бізнесу	302
Патицька Х. О., Ключник Л. В. Земельні активи територіальних громад в Україні: напрями управління	304
Ісаханян С. Р. Професіоналізація публічних закупівель в Україні	306
Корінь А. В. Аналіз портфеля цінних паперів банку	308
Скорупич А. О. Застосування інструментів нейромаркетингу в сучасних організаціях	310
Козявка О. Г. Соціально-економічний розвиток України: стратегічні та інноваційні рішення	312
Ішков Є. В. Особливості планування інвестиційної діяльності підприємства	314
Новак К. С. Обґрунтування важливості формування маркетингової стратегії підприємства для світової сфери торгівлі	316
Новіков І. О. Аналіз тенденції розвитку страхового ринку України в умовах пандемії	318
Молодоження А. О. Інноваційний розвиток економіки України: переваги і недоліки	321

Клюс А. О. Інноваційна діяльність в умовах конкуренції	323
Чередник Д. О. Інноваційна економіка: сучасний стан	325
Малихіна К. В. Розвиток стартапів в Україні	327
Яковенко А. В. Шляхи вдосконалення розробки і реалізації стратегії розвитку підприємства в сучасній економічній науці	329
Семакіна Д. Е., Тихоненко С. О. Державна політика цифровізації у сфері охорони здоров'я	331
Ульянова Л. П., Чайка Ю. М. Про деякі підходи до дослідження стану та перспектив розвитку економічних регіонів країни як важливих складових макроекономічного аналізу	333
Біліченко А. П. Одноразове (спеціальне) добровільне декларування як один із механізмів розвитку превентивно-партнерського співробітництва держави та бізнесу	335
Кузнєцова Ю. А., Онищенко У. В. Роль соціального підприємництва в соціально-економічному розвитку України	337
Чала К. Ю. Teradata як засіб аналізу бази даних	339
Соболь Г. О. Екологічно-економічні та соціально-функціональні системи заради збереження довкілля	341
Лавриненко О. О. Економічна безпека підприємства: роль обліково-аналітичного забезпечення	344
Хамула Д. Д. Соціальна нерівність в Україні в умовах пандемії COVID-19 та шляхи її подолання	346
Марочко О. В. Значення інноваційних технологій для економіки Південної Кореї	348
Чумак Я. С., Ковальчук Н. В. Переваги соціальної корпоративної відповідальності для бізнесу	350
Тороп К. М. Як в Україні вибудувати власну ефективну модель соціальної ринкової економіки	352
Корх Н. С. Перспективи розвитку медичного страхування в Україні	354

Саф'яник Б. А. Сучасні торговельно економічні зв'язки України та Німеччини	356
Гук А. В. Як блокчейн удосконалює процес управління даними?	358
Крижановська Д. О. Державна підтримка сімей одиноких матерів	360
Кравець Д. В. Система наставництва для дітей-сиріт в Україні	362
Черба В. М., Парасіч А. О. Наставництво як альтернативний механізм соціалізації дітей-сиріт	364
Зубар І. В., Тименюк І. Ю. Напрями державного регулювання зайнятості населення	366
Гулієва А. Р. Поведінкова економіка як інструмент маркетингу	368
Іванова Б. В. Новітні технології як важливий чинник розвитку інформаційного суспільства	370
Демченко К. О. Вплив NEET-молоді на соціальну безпеку країни	372
Байбаков І. В. Стратегія забезпечення економічної безпеки США	375
Гойда О. О. Оцінка рівня людського розвитку на міжнародному рівні ...	378
Юрескул Г. О. Вплив зовнішнього середовища на економіку сучасного підприємства	380
Рудь М. Б. Перспективи розвитку інтернет-страхування в Україні	382
Охріменко М. Є. Вплив процесів глобалізації на економіку України	384
Чабан Л. І. Підвищення ефективності інвестування у розвиток людського капіталу	385
Ковальов М. С. Прожитковий мінімум в Україні та його динаміка	387
Ковальов М. С. Аналіз підходів до оцінювання обсягів тіньової економіки в Україні	389
Дмитренко В. Є. Сучасні глобалізаційні процеси та їх вплив на Україну	391
Селедцов В. В. Економічний аналіз комерційної діяльності малого підприємства та обґрунтування шляхів його розвитку	393

Коваленко П. К. Податкова соціальна пільга як засіб підвищення рівня життя і добробуту населення України	395
Сірант М. О., Токарник Є. С. Розв’язання проблеми якості води і санітарних умов в Україні в умовах сталого розвитку	398
Григор’єва П. Д. Порівняння соціальної відповідальності бізнесу в Україні та інших країнах	400
Івашина А. В., Озерян К. С. Гендерна рівність у світі та в Україні	402
Івашина А. В., Озерян К. С. Соціальне підприємництво як інструмент розв’язання проблем суспільства	404
Горб К. Ю. Екологізація як чинник економічного розвитку в Україні	406
Михайлюк Ю. О. Фінансова складова економічної безпеки підприємства	408
Тарасенко А. О. Податкова система України: зарубіжний досвід та перспективи вдосконалення	410
Остапенко В. М. Державна політика регулювання освіти і науки в умовах інноваційної економіки	412
Гречуха Ю. С., Миколайчук І. П. Інноваційний підхід до розвитку лідерства у світі VUCA	414
Бондарєва А. А., Кудря А. Ю. Роль соціальної реклами в підприємстві та тенденції її розвитку	416
Бондаренко Д. М. Публічне управління економічним розвитком регіонів	417
Бондаренко Л. І. Управлінська праця державних службовців як соціально-економічний базис суспільного розвитку	420
Фролов П. В. Сучасні проблеми корпоративного врядування на підприємствах державного сектора економіки	422
Макарова К. О. Підходи до методів оцінювання персоналу підприємства	424
Ковальчук М. Ю., Вишневецька Е. І. Вплив та наслідки пандемічних обмежень у діяльності українських ЗМІ	426
Іменний покажчик	429

Пріоритетним напрямком інвестиційної діяльності в аграрному виробництві є вкладання в його технічне озброєння. На жаль, «... навантаження на сільськогосподарську техніку в Україні ... в рази перевищує відповідні показники розвинених країн, що перешкоджає виконанню необхідних технологічних операцій у встановлені строки і призводить до втрати врожаю» [2, с. 55], що є свідченням недостатнього обсягу інвестування у технічне оновлення та переозброєння аграрного виробництва.

В той же час необхідно відмітити, що «... аналіз ринку сільськогосподарської техніки показує, що сільськогосподарські виробники переважно звертаються до вторинного ринку (вживаних автомобілів) та ринку відновлення техніки» [1, с. 35], що є наслідком нестачі власних коштів. Підтримуємо пропозицію «... як ефективне зовнішнє джерело фінансування інвестицій у технічне забезпечення сільського господарства ... більш широко використовувати фінансовий лізинг» [3, с. 199].

Вважаємо, що проблеми інвестиційного забезпечення аграрного виробництва є комплексними, тому для їхнього вирішення необхідно залучати всі механізми покращення його інвестиційної привабливості, пом'якшення інвестиційних ризиків, а також збільшення обсягів власних джерел фінансування інвестицій за рахунок підвищення прибутковості аграрного виробництва.

Список використаних джерел

1. Hrytsaienko H., Hrytsaienko I., Bondar A. and Zhuravel D. Mechanism for the Maintenance of Investment in Agriculture. Modern Development Paths of Agricultural Production. 2019. P. 29–40.

2. Грицаєнко Г. І., Грицаєнко І. М. Інвестиції в технічне забезпечення аграрного виробництва. Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. Вип. 12. URL: <http://global-national.in.ua/archive/12-2016/14.pdf>

3. Грицаєнко Г.І., Грицаєнко І.М. Технічне оснащення як пріоритетний напрям інвестування аграрного виробництва. Економіка та суспільство. 2017. Вип. 9. URL: <http://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal-9>

ІНТЕГРАЛЬНИЙ ІНДИКАТОР СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ БІЗНЕСУ

Грицаєнко М. І.,

к.е.н., доц., доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного

Соціальну активність підприємницької діяльності доцільно розглядати з позицій соціальної відповідальності бізнесу, яка створює особливі відносини довіри між державою, клієнтами, існуючими та потенційними працівниками, інвесторами. На підставі критичного огляду літературних джерел сформульовано авторський погляд на соціальну відповідальність бізнесу «... як інститут сталого розвитку економіки на основі закріплення законодавчих та соціальних норм впливу бізнесу на суспільство та навколишнє середовище» [3].

Наразі немає єдиного теоретико-методичного підходу до вимірювання рівня соціальної відповідальності бізнесу, який потрібний для визначення шляхів її вдосконалення, що обумовлює актуальність та завдання дослідження.

Всесвітня аналітична організація 3BL Media з 2009 р. на основі відкритих даних нефінансових звітів, які оприлюднюються на офіційних сайтах, розраховує рейтинги провідних компаній світу за інтегральним показником, який відображає відношення в трудовому колективі, зусилля компанії в напрямку охорони навколишнього середовища, заходи протидії зміні клімату, підтримку місцевих громад, захист прав людини, ефективність заходів соціальної відповідальності, корпоративне управління, а також фінансові результати [1]. Два роки поспіль очолює рейтинг компанія Owens Corning. За 2009–2020 рр. до рейтингу щорічно попадали 19 компаній: 3М, Abbott, Accenture, Baxter, Bristol Myers-Squibb, Cisco, Colgate-Palmolive, Eaton, General Mills, Hess, IBM, Johnson Controls, Intel, Microsoft, Nike, PepsiCo, Gap, Weyerhaeuser та Xerox [1]. Вважаємо доцільним вивчати їхній досвід.

Якщо розглядати соціальну відповідальність бізнесу з точки зору інституціоналізму, для об'єктивного та всебічного її вимірювання необхідно використовувати індикатори. Пропонуємо використовувати методику визначення інтегрального індикатору соціальної відповідальності бізнесу [5], але з додаванням у розрахунки індикатори змін податків / зборів до бюджету, а також соціальних інвестицій [3]:

$$I_{c.v.} = I_{v.p.} \times I_{п.} \times I_{ч.п.} \times I_{з.п.} \times I_{c.i.} \quad (1)$$

де $I_{c.v.}$ – інтегральний індикатор соціальної відповідальності бізнесу;

$I_{v.p.}$ – індикатор зміни валового прибутку;

$I_{п.}$ – індикатор зміни податків/зборів до бюджету;

$I_{ч.п.}$ – індикатор зміни чисельності працівників;

$I_{з.п.}$ – індикатор зміни середньої заробітної плати;

$I_{c.i.}$ – індикатор зміни соціальних інвестицій.

Підкреслюємо необхідність врахування соціальних інвестицій підприємства, які «... впливають на їхню ефективну діяльність за рахунок зростання продуктивності праці (через збільшення людського капіталу) та зниження трансакційних витрат (шляхом розвитку соціального капіталу)» [2, с. 191].

Нами були проведені розрахунки відповідних інтегральних індикаторів соціальної відповідальності бізнесу агрохолдингів, які функціонують на вітчизняному ринку. За 2017–2020 рр. найбільше значення інтегрального індикатору соціальної відповідальності бізнесу було зафіксовано в Агроіндустріальному холдингу «МХП» у 2018 р. – 5,35. В цьому році соціальні інвестиції порівняно з 2017 р. збільшилися більше, ніж в три рази. В ASTARTA Holding N.V. цей індикатор за 2017-2020 рр. найвищого розміру досягнув у 2020 р. – 2,49. При цьому 2019 р. виявився найгіршим для обох агрохолдингів – інтегральні індикатори соціальної відповідальності бізнесу становили відповідно 0,47 у ASTARTA Holding N.V. та 1,25 в Агроіндустріального холдингу «МХП». Середнє за 2017–2020 рр. значення індикатора

соціальної відповідальності бізнесу Агроіндустріального холдингу «МХП» (2,63) суттєво перевищувало аналогічний показник ASTARTA Holding N.V. (1,26), що в цілому відповідає висновкам, зробленим на основі аналізу основних показників нефінансових звітів компаній.

Вважаємо доцільним застосування скоригованої методики вимірювання соціальної відповідальності бізнесу для порівняння та подальшого вдосконалення відповідної діяльності підприємств різних сфер діяльності. Наголошуємо, що бізнес «... змушений прийняти на себе значну частину соціально-орієнтованих витрат, оскільки його власний розвиток напряму залежить від кваліфікації та інноваційних можливостей персоналу, а також наявності в нього особливих зв'язків – соціального капіталу» [4], тому перспективами подальших досліджень соціальної відповідальності бізнесу є питання вимірювання соціального капіталу.

Список використаних джерел

1. 100 Best Corporate Citizens of 2021. 3BL Media : website. URL: <https://100best.3blmedia.com/>.
2. Грицаєнко Г., Грицаєнко М. Соціальні інвестиції в соціальний капітал. Бізнес Інформ. 2018. № 1. С. 188-194.
3. Грицаєнко М. І. Роль соціального капіталу аграрного підприємства в імплементації засад корпоративної соціальної відповідальності. Економіка АПК: міжнародний науково-виробничий журнал, 2021. №5. С. 17-29.
4. Грицаєнко М. І. Формування соціальної відповідальності в економічному механізмі реалізації соціального капіталу підприємства. Науковий вісник ОНЕУ. 2021. Вип. 7-8 (280-281). URL: <http://n-visnik.oneu.edu.ua/archive.php>.
5. Малік М. Й., Мамчур В. А., Шпикуляк О. Г. Інституціональне середовище та формування соціальної відповідальності аграрних підприємств. Економіка АПК. 2017. № 12. С. 5–13.

ДОСВІД ВІТЧИЗНЯНИХ АГРОХОЛДИНГІВ У ВПРОВАДЖЕННІ ЗАСАД СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ БІЗНЕСУ

Гриняк Д. Г.,

студент Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного

(науковий керівник – **Грицаєнко Г. І.**, к.е.н., доц.,

доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Таврійського державного агротехнологічного університету

імені Дмитра Моторного)

Конкурентні переваги аграрного підприємництва залежать не тільки від ефективності функціонування, але й від механізмів, які застосовуються для управління ним. Останні роки стає більш актуальним зв'язок підприємництва, влади і суспільства, який потрібен для узгодження взаємних інтересів через соціальну відповідальність бізнесу. Наголошуємо, що «... формування соціальної відповідальності тісним чином пов'язане

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

Chumak Ya. S.	210	Варбанський О. В.	269
Chyzhykova I. V.	99	Векленко А. І.	156
Holiak V. I.	99	Величко В. А.	196
Kryvanych Y. S.	19	Виноградова В. Ю.	143
Maksymenko O. O.	110	Вишневецька Е. І.	214, 426
Skorupych A. O.	132	Волкова А. Р.	17, 198
Tokarieva A. V.	99	Володіна Д. С.	136
Vlaschenko V. S.	167	Волошина А. О.	233
Андріяшин В. С.	300	Гайдукова Н. В.	297
Артьомова С. О.	193	Гарбар М. Ф.	30
Артьомова Я. О.	194	Гасан В. Д.	295
Асланова К. Р.	70	Глуханюк Т. В.	238
Асмолков С. О.	90	Гойда О. О.	378
Багро К. В.	204	Горб К. Ю.	406
Байбаков І. В.	375	Горніч А. А.	261
Баранець В. І.	80	Гречуха Ю. С.	414
Башинський М. Б.	162	Григор'єва П. Д.	400
Баштовенко З. Д.	82	Григоренко Т. О.	42
Безбородько Ю. О.	101	Гриняк Д. Г.	292
Бендюг Є. С.	141	Грицаєнко М. І.	290
Бенедесюк С. О.	68	Гук А. В.	358
Біліченко А. П.	335	Гулієва А. Р.	368
Божко С. С.	32	Гуменюк О. Ю.	40
Бойко О. І.	28	Гусєва В. О.	84
Бондар К. А.	180	Демченко К. О.	372
Бондаревська К. В.	265	Демчук І. В.	34, 276
Бондаренко Д. М.	417	Деркач О. О.	65, 271
Бондаренко Л. І.	420	Дмитренко В. Є.	391
Бондарєва А. А.	416	Довгаль В. О.	288
Брайко В. С.	183	Дронова Т. С.	134, 240
Бромірський Б. О.	302	Дудар О. Г.	145
Будзь А. В.	172	Дудчик О. Ю.	82
Бутенко В. М.	224	Думчиков О. В.	114
Вакерина К. С.	235	Животова А. О.	251
		Заболоцька Є. С.	174
		Зарувінська А. А.	160
		Здорик А. В.	49
		Зубар І. В.	366

Іванова Б. В.	370	Логачова К. О.	15
Іванова Є. К.	88	Логвінова В. С.	170
Івашина А. В.	242,402, 404	Локтіонова Я. Ф.	21
Ісаханян С. Р.	247, 306	Лугова Є. І.	205
Іценко Т. Є.	240	Лукашук М. В.	78
Ішков Є. В.	314		
		Макарова К. О.	424
Каспшишак А. В.	53	Маленок А. С.	131
Кийда Л. І.	235	Малихіна К. В.	327
Клименко К. В.	259	Маляр Д. В.	180
Клушевський С. С.	286	Мамчур Д. І.	139
Клюс А. О.	323	Марочко О. В.	348
Ключник Л. В.	304	Марчук В. В.	112
Кляцький Д. Ю.	152	Марчук М. С.	59
Коваленко П. К.	86,395	Масан В. В.	107
Коваленко С. С.	43,92	Масленникова А. А.	251
Ковальов М. С.	387,389	Маслова Я. Р.	178
Ковальчук М. О.	226	Матвійчук Н. М.	34,36
Ковальчук М. Ю.	214,426	Мельніченко І. С.	216
Ковальчук Н. В.	350	Метлицька В. О.	265
Козлова І. А.	255	Миколайчук І. П.	414
Козявка О. Г.	312	Михайлюк Ю. О.	408
Коленчак С. К.	228	Моголівець А. А.	21
Корінь А. В.	308	Молодоження А. О.	321
Корнієнко В. О.	34	Моршна Л. О.	88
Коробська А. В.	23,267	Моторна К. Д.	185
Корх Н. С.	61, 354	Мурзіна Р. І.	128
Кравець Д. В.	362		316
Кресан К. Д.	220	Новак К. С.	
Крижановська Д. О.	360	Новіков І. О.	318
Круглякова В. В.	75		
Кудря А. Ю.	416	Озерян К. С.	242,402, 404
Кузнєцова Ю. А.	337	Олексієнко Р. Ю.	191
Кузьменко Ю. А.	278	Онищенко В. В.	149
Купіч Б. В.	36	Онищенко У. В.	337
Курінна В. В.	94	Остапенко В. М.	412
Курінна Д. В.	96	Охріменко М. Є.	384
Кучеренко К. І.	154		
Кущ В. А.	141	Павленко Є. М.	147
		Павлішина Н. М.	201
Лавриненко О. О.	344	Панова Я. Г.	222
Лаптева В. Д.	208	Парасіч А. О.	364
Линь В. О.	56	Пасічник Т. О.	170
Лисенко В. М.	244	Патицька Х. О.	304
Литвинов Р. А.	284	Петрусенко К. В.	86

Пилипенко В. М.	274	Ульянова Л. П.	333
Пікалова В. В.	158, 191	Устян Б. М.	176
Покрищенко А. В.	80		
Пономарьова І. С.	51	Фандій А. А.	126
		Філінковська А. В.	218
Разумова Г. В.	269	Фоменко В. К.	73
Розумейко А. А.	282	Фролов П. В.	422
Романенко Д. О.	45		
Роменська К. М.	45	Хамула Д. Д.	346
Руденко Ю. С.	121	Хілько А. С.	103
Рудь М. Б.	382		
		Чабан Л. І.	385
Савостьяненко М. В.	259	Чайка Ю. М.	333
Саф'яник Б. А.	356	Чайка Ю. О.	280
Селедцов В. В.	393	Чала К. Ю.	339
Семакіна Д. Е.	331	Черба В. М.	364
Сенкевич Г. А.	116	Чередник Д. О.	325
Сидоренко В. С.	187, 189	Чехлатий К. О.	200
Сисоєнко І. А.	30	Чумак Я. С.	350
Сірант М. О.	398	Чупілко О. Г.	134
Скорупич А. О.	310		
Смєсова В. Л.	136	Шамрай К. О.	254
Соболь Г. О.	341	Шаранов Р. С.	263
Сопін Є. О.	230	Шевченко Ю. О.	25
Старина М. В.	212	Шинова В. А.	119
Стахів С. Ф.	75	Шишкова Д. С.	63
Стогов І. О.	165	Шостак А. В.	105
		Шумак Л. В.	124
Тарасенко А. О.	410	Щегельська А. О.	73
Теслюк С. А.	276		380
Тименюк І. Ю.	366	Юрескул Г. О.	
Тихоненко С. О.	331		
Товпига Є. О.	72	Яковенко А. В.	329
Токарік Є. С.	398		
Тороп К. М.	352		
Тутов І. Г.	38		

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**«ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ
ТА УПРАВЛІНСЬКО-ТЕХНОЛОГІЧНІ
ВИМІРИ СЬОГОДЕННЯ:
МОЛОДІЖНИЙ ПОГЛЯД»**

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

Том 1

05 листопада 2021 р.

Матеріали подано в авторській редакції

Підписано до друку 04.11.2021. Формат 60×84 1/16. Папір офсетний.
Ум. друк. арк. 27,00. Облік.-вид. арк. 24,00. Наклад 100 прим.
Замовлення № 105.

Дніпро: Університет митної справи та фінансів
(Свідоцтво про видавничу діяльність ДК № 6198 від 24.05.2018 р.)
49000, м. Дніпро, вул. Володимира Вернадського, 2/4